09/01/2024

Ο Πατριάρχης Σερβίας για τις σχέσεις των Ορθοδόξων Εκκλησιών και τους πολέμους στη Μέση Ανατολή και στην Ουκρανία

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Σερβίας

Για τις σχέσεις των Ορθοδόξων Εκκλησιών και τους πολέμους που μαίνονται στη Μέση Ανατολή και στην Ουκρανία μίλησε ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Σερβίας κ.κ. Πορφύριος σε μια εφ΄ όλης της ύλης συνέντευξη που παραχώρησε ανήμερα των Χριστουγέννων με το παλαιό εορτολόγιο, στη Σερβική εφημερίδα “Politika”.

Ο Προκαθήμενος της Εκκλησίας της Σερβίας, απάντησε, μεταξύ άλλων, στο ερώτημα «αν οι άνθρωποι, ανεξάρτητα από την πίστη τους, έχουν απαρνηθεί τον Θεό» λόγω των πολεμικών συγκρούσεων που μαίνονται στη Μέση Ανατολή και στην Ουκρανία.

Αναφερόμενος στις σχέσεις των Ορθοδόξων Εκκλησιών, ο Μακαριώτατος μίλησε για τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του

Πατριαρχείου Μόσχας και κατά πόσο αυτές συνδέονται με τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Ακολουθεί ένα απόσπασμα από τη συνέντευξη του Μακαριωτάτου Πατριάρχη Σερβίας κ.κ. Πορφυρίου:

Μακαριώτατε, εδώ και σχεδόν δύο χρόνια διεξάγεται στην Ουκρανία ένας αιματηρός πόλεμος μεταξύ Ορθοδόξων Ρώσων και Ορθοδόξων Ουκρανών. Εβραίοι και Παλαιστίνιοι βρίσκονται σε πόλεμο στη Μέση Ανατολή. Η ανθρωπότητα βρίσκεται και πάλι στο χείλος του παγκόσμιου πολέμου. Ο κόσμος βρίσκεται στο απόγειο της τεχνολογικής προόδου και αντί για συντροφικότητα και αγάπη, χύνεται αίμα. Οι άνθρωποι, ανεξάρτητα από την πίστη τους, έχουν απαρνηθεί τον Θεό;

«Η βάση κάθε πολέμου είναι να ξεχνάς τον Θεό, η απάρνηση του Θεού, που πάντα έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια της καλής θέλησης στις διαπροσωπικές σχέσεις και τη μετάβαση σε κάποιο άλλο, σκοτεινό και αιματηρό μέσο επικοινωνίας. Οι αρχαίοι Χριστιανοί άγιοι, οι καλύτεροι γνώστες του βάθους της ανθρώπινης ψυχής, βίωσαν προσωπικά και μας άφησαν ως μάθημα τη διδασκαλία ότι κάθε άνθρωπος, με το χειρότερο μέρος του εαυτού του, τείνει συνειδητά και σκόπιμα, μερικές φορές ασυνείδητα, να λησμονεί τον Θεό, να τον διώχνει από τη ζωή του, ώστε να μπορεί να κάνει ότι θέλει σε έναν φαινομενικό χώρο ελευθερίας. Ο καθένας από εμάς αγωνίζεται ενάντια σε αυτό στη ζωή του, ή τουλάχιστον θα έπρεπε να αγωνιστεί, και η Εκκλησία είναι εκεί για να μας το υπενθυμίζει στην κοινωνία και στην κοινότητα. Σήμερα, δυστυχώς, αυτή η προσωπική παρόρμηση να λησμονείται ο Θεός γίνεται ένα με πλατιά κοινωνικά κινήματα που συνειδητά και ενεργά εργάζονται για να καταστείλουν τον Θεό, όχι μόνο από τη δημόσια ζωή, αλλά και από τη ζωή του κάθε ατόμου. Βλέπουμε τα αποτελέσματα αυτής της καταστολής με ανησυχία και λύπη, όχι μόνο στους πολέμους που συγκλονίζουν τον κόσμο, αλλά και στις τραγωδίες που έπληξαν τη χώρα μας, τη νεολαία μας και τα παιδιά μας τον προηγούμενο χρόνο. Το γεγονός ότι όσο κι αν προσπαθούμε να ξεχάσουμε τον Θεό, Αυτός ο μακρόθυμος, δεν μας ξεχνά ποτέ και δεν θα μας απορρίψει, μας δίνει ελπίδα. Ο Θεός είναι πάντα στο πλευρό μας.»

Πώς κρίνετε τις σχέσεις μεταξύ των Ορθοδόξων Εκκλησιών, που εξακολουθούν να επιβαρύνονται από τις διαφορές μεταξύ Μόσχας και Κωνσταντινούπολης; Επιπλέον, τα εδάφη κάποιων Ορθόδοξων Εκκλησιών σήμερα, δυστυχώς, βρίσκονται σε εμπόλεμες ζώνες, και υφίστανται τις

σοβαρές συνέπειες αυτής της πραγματικότητας.

«Οι πραγματικές συνέπειες του πολέμου είναι πραγματικά οδυνηρές σε περιοχές που είναι Χριστιανικές και Ορθόδοξες στις ρίζες τους. Είναι αλήθεια ότι οι Ορθόδοξοι υποφέρουν στην Ουκρανία, υποφέρουν στη Συρία, στους Αγίους Τόπους – Ισραήλ και Παλαιστίνη, ένας μικρός άνεμος μπορεί να μεταφέρει τη σπίθα του πολέμου στον Λίβανο, ίσως και πολύ μακρύτερα. Χριστιανοί, Εβραίοι, Μουσουλμάνοι πεθαίνουν. Αθώοι άνθρωποι, γυναίκες, παιδιά υποφέρουν. Πόλεις και χωριά γίνονται σκόνη και στάχτη. Ο Κύριος Ιησούς Χριστός αγίασε αυτά τα εδάφη με τα πόδια Του. Ο Απόστολος Ανδρέας ευλόγησε τη γη στην οποία θα ανεγειρόταν η περίφημη πόλη του Κιέβου. Αλλά η καταστροφική διαίρεση μεταξύ των Πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως και της Μόσχας δεν μπορεί να συνδεθεί με τα δεινά του πολέμου, όπως μπορεί να συμπεράνει ο λιγότερο προσεκτικός αναγνώστης από την ερώτησή σας. Στη Μέση Ανατολή, Εβραίοι, Παλαιστίνιοι – Μουσουλμάνοι και Χριστιανοί υποφέρουν, αλλά είναι πρωτίστως ένας αγώνας για εδάφη, όπως ήταν πάντα στην ιστορία του κόσμου, και όχι ένας θρησκευτικός πόλεμος. Οι Παλαιστίνιοι Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι δεν έχουν συνωμοτήσει εναντίον των Εβραίων ως θρησκευτική κοινότητα, αλλά μάχονται για τον αέρα και το φως του ήλιου. Το ίδιο ισχύει και για τους Εβραίους. Είναι παρόμοια η κατάσταση στην Ουκρανία, στο αρχαίο Κράτος των Ρως του Κιέβου. Αν και χρονολογικά το εκκλησιαστικό σχίσμα μεταξύ των δύο Πατριαρχείων προηγήθηκε των πρώτων στρατιωτικών συγκρούσεων, είναι σαφές σε όλους ότι ο πόλεμος είχε δρομολογηθεί χρόνια νωρίτερα και ότι θα γινόταν λόγω των συμφερόντων όσων δεν ενδιαφέρονται για τους Ουκρανούς, τους Ρώσους, πόσω μάλλον για την εκκλησιαστική τάξη και δικαιοδοσία.

Όλα αυτά είναι ο λόγος που οι Ορθόδοξες Εκκλησίες, οι Ορθόδοξοι λαοί ζουν σήμερα σε έναν κόσμο όπου η ανησυχία και η ελπίδα είναι συνυφασμένες. Από την άλλη, αυτό που δεν είναι και τόσο προφανές είναι ότι υπάρχουν διαρκώς θεολογικές, γιατί να μην πούμε και εκκλησιαστικές διπλωματικές προσπάθειες για να ξεπεραστεί η διάσπαση και να επουλωθούν οι πληγές το συντομότερο δυνατό. Όλοι εμείς οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί, από τους Προκαθημένους των Εκκλησιών μέχρι κάθε πιστό, κοιτάμε με πόνο στην καρδιά μας αυτό που συμβαίνει σήμερα στα κανονικά εδάφη που ήταν οριοθετημένα μέχρι πρόσφατα.

Η καταστροφή της ενότητας της Εκκλησίας σε οποιοδήποτε επίπεδο, από το πιο ήπιο έως το πιο βαθύ, έχει ανυπολόγιστες συνέπειες για τη ζωή και την αποστολή της στον κόσμο. Είμαι βέβαιος ότι οι συγκρούσεις θα είχαν ξεπεραστεί πιο εύκολα και γρήγορα αν επρόκειτο μόνο για διαφωνία μεταξύ των κατά τόπους Εκκλησιών. Εφόσον η κατάσταση είναι πολύ πιο περίπλοκη και τα συμφέροντα εκείνων που τροφοδοτούν τις συγκρούσεις, στον έναν ή στον άλλο βαθμό, έχουν οδηγήσει σε

αυτές, φοβάμαι ότι θα χρειαστούν σοβαρές προσπάθειες και μεγάλη βοήθεια από τον Θεό για την επίλυσή τους. Ένα πράγμα είναι βέβαιο χωρίς καμία αμφιβολία. Αυτό δεν θα συμβεί αν δεν προσευχηθούμε μαζί στον Θεό για την επιθυμητή ενότητα και την υπέρβαση των αιτιών και των συνεπειών της σύγκρουσης. Καλώ όλους να προσευχηθούν για αυτή και κάθε άλλη κρίση στον κόσμο.»